

Udskriftsdato: 27. december 2025

KEN nr 10080 af 20/12/2023 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 39-23 om Varigt mén -Fravigelse af mén Tabellen - Multiple skader - Tillæg

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 23-26644

Ankestyrelsens principmeddelelse 39-23 om Varigt mén -Fravigelse af méntabellen - Multiple skader - Tillæg

Principmeddelelsen fastslår

Tilskadekomne kan have ret til et tillæg til méngraden, hvis der er flere skader, som væsentligt forstærker hinanden.

Hvis en arbejdsskades følger bliver forstærket af en forudbestående skade, skal et eventuelt tillæg tilkendes på den seneste skade. Dette gælder, uanset om den forudbestående skade er en arbejdsskade eller en privat skade.

Udgangspunktet for godtgørelse for varigt mén

Méngraden bliver fastsat på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til de ulemper, skaden forvolder i den tilskadekomnes personlige livsførelse. Ulemperne ved en skade bliver derfor som udgangspunkt vurderet ens uanset tilskadekomnes erhverv, alder, køn, indtægt med videre. Det skyldes, at ulempen i den personlige livsførelse ved en bestemt skade grundlæggende bliver anset for at være den samme for forskellige mennesker.

Arbejdsskademyndighederne tager udgangspunkt i den vejledende méntabel ved vurderingen af graden af det varige mén.

Flere skader

Der er mulighed for at fravige méntabellen og give et tillæg til méngraden, for eksempel hvis tilskadekomne har flere skader, der forstærker hinanden i væsentligt omfang og giver et samlet funktionstab, der er større end summen af ménet for skaderne isoleret set. Dette beror på en konkret vurdering af skadernes art og omfang.

Det er den tilskadekomne, der skal godtgøre, at skaderne forstærker hinanden og giver ulemper, der går væsentligt ud over, hvad der normalt er forbundet med skader af den pågældende karakter.

Dobbeltsidige skader (i begge arme, skuldre, ben med videre) vil kunne medføre forstærkede følger, der giver grundlag for et tillæg. Den omstændighed, at der er tale om en dobbeltsidig skade, er dog ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at der er grundlag for et tillæg.

Det beror således på en konkret vurdering af skadernes medicinske art og omfang samt deres indbyrdes sammenhæng/afhængighed, om det er godtgjort, at skaderne væsentligt forstærker hinanden, og der derfor er grundlag for at give et tillæg til méngraden.

Størrelsen af et eventuelt tillæg til méngraden fastsættes på baggrund af en konkret og skønsmæssig vurdering af omfanget af det yderligere funktionstab.

I sag nr. 1 havde tilskadekomne ret til et tillæg til méngraden for arbejdsskaden. Arbejdsskaden, som var en skade på venstre skulder, blev forstærket af en privat forudbestående skade på højre skulder. I forhold til den højre skulder lagde Ankestyrelsen vægt på, at der objektivt var nedsat bevægelighed og smerter ved belastning. Der blev desuden påvist muskelsvind af skuldermuskulaturen på både højre og venstre side. Ankestyrelsen vurderede ud fra arten og omfanget af tilstanden i skuldrene, at arbejdsskadens følger i venstre skulder blev væsentligt forstærket af den forudbestående skade i højre skulder. Det samlede varige mén for venstre skulder blev - med et mindre tillæg for generne fra højre skulder - fastsat til 20 procent.

I sag nr. 2 havde tilskadekomne ikke ret til et tillæg til méngraden. Tilskadekomne pådrog sig ved arbejdsskaden en skade på venstre skulder. Derudover havde tilskadekomne en forudbestående arbejdsskade på højre skulder. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der alene var lette gener fra den højre skulder i form af let nedsat bevægelighed. Ankestyrelsen vurderede, at det ikke var godtgjort, at det samlede funktionstab var større end summen af méngraderne for henholdsvis højre og venstre skulder.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet to sager principielt for at fastslå, at der kan gives tillæg til méngraden ved flere skader, som væsentligt forstærker hinanden, og at et eventuelt tillæg skal tilkendes på den seneste skade.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om arbejdsskadesikring (arbejdsskadesikringsloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 1186 af 19. august 2022,

- § 18 om godtgørelse for varigt mén

Praksis

Kasserede:

Følgende principmeddelelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

Ankestyrelsens principmeddelelse 105-11 som fastslår, at i et tilfælde, hvor der var tale om to forskellige arbejdsskader, hvor generne forstærkede hinanden, skulle et eventuelt tillæg for multiple skader tilkendes på den seneste skade. Praksis er indarbejdet i nærværende principmeddelelse.

Vejledninger

Vi har også anvendt Vejledning om procenttabel til brug ved afgørelser om godtgørelse for varigt mén (vejledende méntabel) nr. 9086 af 3. februar 2017

- Pkt. 2 ”Vejledende normaltabel”
- Pkt. 3 ”Om vurderingen af varigt mén”
- Pkt. 4 ”Forudbestående og konkurrerende sygdomme/skader”

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 23-26644

A Forsikring og B Advokat har klaget over Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse om godtgørelse for varigt mén.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afgjorde sagen den 28. februar 2022.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til 20 procent i godtgørelse for varigt mén.

Det betyder, at vi stadfæster Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, da vi er kommet frem til samme resultat.

Begrundelsen for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du har følger efter arbejdsskaden, der skønsmæssigt svarer til et varigt mén på 20 procent.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på de lægelige oplysninger om, at du har smerter svarende til venstre skulder. Smerterne er placeret fortil og dybt i skulderen, og de er til stede ved selv den mindste aktivitet. Når din skulder er helt i hvile, er der ingen smerter.

Vi lægger også vægt på, at der objektivt er påvist nedsat bevægelighed i din venstre skulder. Bevægeligheden er ved bevægelse ud-op (abduction) nedsat til 40 grader aktivt og 60 grader passivt. Bevægeligheden er ved bevægelse frem-op (fleksion) nedsat til 70 grader aktivt og 90 grader passivt.

Du kan indadrottere til 90 grader aktivt og passivt og udadrottere til 10 grader aktivt og passivt. Ved bagudføring af skulderen kan du ikke nå ryggen.

Endvidere er der ved den objektive undersøgelse fundet let nedsat kraft i alle retninger og klar artrofi (muskelsvind) af skuldermuskulaturen i både højre og venstre side.

Vi har sammenlignet med méntabellens punkt D. 1.5.3, hvorefter daglige, belastningsudløste smerter og middelsvært nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 90 grader vurderes til 10 procent.

Vi har også sammenlignet med méntabellens punkt D. 1.5.4, hvorefter daglige, belastningsudløste smerter og svært nedsat bevægelighed til aktivt frem-op og ud-op 45 grader samt objektivt muskelsvind vurderes til 25 procent.

Vi vurderer, at dine gener er værre end beskrevet i punkt D. 1.5.3, idet din bevægelighed er nedsat mere end 90 grader både aktivt frem-op og ud-op.

Vi vurderer også, at dine gener ikke er af et omfang som beskrevet i punkt D. 1.5.4, idet din bevægelighed ikke er nedsat til 45 grader ved bevægelse frem-op.

Vi vurderer på baggrund af ovenstående og efter lægefaglig inddragelse, at tilstanden i din venstre skulder ligger midt i mellem de to nævnte punkter.

Vi lægger derudover vægt på, at du i 2014 pådrog dig en skade på din højre skulder i forbindelse med en privat hændelse, hvor du faldt af en cykel. Du har ifølge speciallægeerklæringen af 25. februar 2020 følger herfra i form af nedsat bevægelighed og smerter ved belastning i den højre skulder.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at der objektivt er påvist nedsat bevægelighed i højre skulder ved bevægelse ud-op (abduction) til 60 grader aktivt og 110 grader passivt og bevægelse frem-op (fleksion) til 80 grader aktivt og 90 grader passivt.

Der findes lidt nedsat kraft ved samtlige bevægelser af den højre skulder samt klar artrofi (muskelsvind) af skuldermuskulaturen i både højre og venstre side.

Vi bemærker, at det varige mén fastsættes på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til skadens forvoldte ulemper i den tilskadekomnes personlige livsførelse.

Vi vurderer, at arbejdsskadens følger, på grund af din forudbestående skade på højre skulder, medfører en større ulempe i din daglige livsførelse, end arbejdsskaden ville have gjort, hvis du havde haft en rask højre skulder, som du kunne supplere og kompensere den venstre skulder med.

Vi vurderer ud fra arten og omfanget af tilstanden i begge dine skuldre, at arbejdsskadens følger forstærkes væsentligt af den forudbestående skade i din højre skulder.

Vi vurderer på baggrund af ovenstående og efter inddragelse af en lægefaglig vurdering, at der er grundlag for et mindre tillæg til ménggraden.

Dit samlede varige mén for arbejdsskadens følger fastsættes derfor skønsmæssigt til 20 procent.

Overvejelser om fradrag

Vi er opmærksomme på, at der i klagen er henvist til, at du efter arbejdsskaden har haft et fald på din venstre skulder, og at der skal foretages fradrag herfor, idet dine aktuelle gener må tilskrives faldet. Det fremgår af journalnotat af 28. november 2019, at du har været udsat for et mindre faldtraume mod den venstre skulder.

Oplysningerne er indgået i behandlingen af sagen, men ændrer ikke ved vores vurdering.

Vi lægger vægt på, at du allerede før det mindre faldtraume havde væsentlige gener fra den venstre skulder. Dette fremgår af de lægelige akter, der er udarbejdet forud for, at du oplyser om det mindre faldtraume.

Det fremgår blandt andet af funktionsattesten af 23. februar 2018, at bevægeligheden i venstre skulder er nedsat til 45 grader både ved bevægelse frem-op og ud-op.

Det fremgår endvidere af speciallægeerklæringen af 17. november 2019, at bevægeligheden i din venstre skulder er nedsat til 40 grader aktivt og 50 grader passivt ved bevægelse frem-op og ud-op.

Der er efter det konkurrerende faldtraume udarbejdet en speciallægeerklæring den 25. februar 2020, hvoraf det fremgår, at bevægeligheden er nedsat til 40 grader aktivt og 60 grader passivt ved bevægelse ud-op og til 70 grader aktivt og 90 grader passivt ved bevægelse frem-op.

Når vi sammenligner disse oplysninger om bevægeligheden i din skulder med de lægelige oplysninger, der er udarbejdet før det konkurrerende faldtraume, er der samlet set sket en mindre bedring af bevægeligheden.

Vi vurderer på baggrund af ovenstående og efter inddragelse af en lægefaglig vurdering, at det ikke er overvejende sandsynligt, at der er konkurrerende forhold, herunder heller ikke det mindre faldtraume, der har medført en forværring af tilstanden i din venstre skulder. Vi vurderer dermed også, at der ikke er forhold, der med overvejende sandsynlighed helt eller delvist har indflydelse på dit aktuelle mén.

Vi vurderer derfor, at der ikke er grundlag for at foretage et fradrag i det samlede varige mén.

Om reglerne

Der udbetales kun godtgørelse for varigt mén, hvis méngraden er 5 procent eller mere. Arbejdstilsynet udarbejder ud fra erfaringer fra tidligere tilfælde en vejledende méntabel med méngrader for de mest almindelige skader. Ankestyrelsen tager normalt udgangspunkt i denne tabel ved vurderingen af en skade.

Vi fastsætter méngraden efter et skøn, hvis følgerne af arbejdsskaden ikke fremgår direkte af méntabellen.

Det varige mén fastsættes på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til skadens forvoldte ulemper i den tilskadekomnes personlige livsførelse. Ulemperne ved en skade vurderes stort set ens uanset erhverv, alder, køn, indtægt med videre, da ulempen ved en bestemt skade grundlæggende anses for at være det samme for forskellige mennesker.

Vi tager udgangspunkt i oplysningerne fra tilskadekomne og sammenholder dem med de lægelige oplysninger om arbejdsskadens følger.

Fradrag i godtgørelsen kan kun ske, hvis den forudbestående eller konkurrerende skade eller sygdom allerede havde medført helbredsmæssige gener inden arbejdsskaden, eller hvis den med overvejende

sandsynlighed ville medføre helbredsmæssige gener i den nærmeste fremtid, selvom arbejdsskaden ikke var sket.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.

Sag nr. 2, j.nr. 23-22261

A Forsikring har klaget over Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse om godtgørelse for varigt mén.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afgjorde sagen den 6. februar 2023.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til 5 procent i godtgørelse for varigt mén.

Det betyder, at vi stadfæster Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, da vi er kommet frem til samme resultat.

Begrundelsen for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at dit samlede varige mén er 8 procent.

Vi vurderer endvidere, at en del af dine gener med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden. Vi har derfor foretaget et fradrag på 1/3.

Følgerne efter arbejdsskaden svarer herefter skønsmæssigt til et varigt mén på 5 procent.

Hvad er afgørende for resultatet

Om det samlede varige mén

Vi lægger vægt på de lægelige oplysninger om, at du har daglige belastningsrelaterede smerter i din venstre skulder. Du kan ikke holde tungere elementer med venstre arm ud fra kroppen, og du oplever hurtig udtrætning af venstre arm. Du oplever problemer med at sove på din venstre side.

Vi lægger også vægt på, at din venstre skulder er præget af let universel muskelsvind. Alle rotationsbevægelser i skulderen udløser smerter, og kræfterne i venstre skulder er let nedsatte i hele bevægeudslaget.

Bevægeligheden er ved bevægelse frem-op 130 grader aktiv og 140 grader passiv og ved bevægelse ud-op 140 grader aktiv og 150 grader passiv. Ved udadrotation er bevægeligheden 35 grader aktiv og 40 grader passiv.

Du har ved MR-scanning af venstre skulder den 26. juli 2021 fået påvist artrose (slidgigt) svarende til AC-leddet, væskefyldt slimsæk (bursit) i skulderen, delvis overrivning af løftesenen (supraspinatus), delvis overrivning af den forreste drejesene (subscapularis) samt tendinose af den lange bicepssene og mistanke om ledlæbeskade i skulderen (labrum).

Vi har sammenlignet dine gener med méntabellens punkt D. 1.5.11, hvorefter forandringer i skulderledets rotatorsener – med daglige belastningsudløste smerter og let nedsat bevægelighed vurderes til en méngrad på 8 procent.

Vi vurderer, efter inddragelse af en lægefaglig vurdering, at tilstanden i din venstre skulder, bedst kan sammenlignes med méntabellens punkt D. 1.5.11, idet der er påvist forandringer i skuldernesenerne. Vi vurderer dermed, at dine gener svarer til det beskrevne i punktet.

Vi fastsætter på baggrund af ovenstående dit samlede varige mén for venstre skulder til 8 procent.

Vi er opmærksomme på, at det fremgår af speciallægeerklæringen af 4. januar 2023, at du har en tidligere forsikringssag for højre skulder, hvor du modtog méngodtgørelse på 5 procent.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at det af speciallægeerklæringen af 4. januar 2023 fremgår, at din bevægelighed objektivt er påvist frem-op og ud op til 170 grader aktivt og 180 passivt i din højre skulder. Det betyder, at der er meget let nedsat bevægelighed i din højre skulder. Ved udadrotation er bevægeligheden 45 grader aktivt og 50 grader passivt.

Vi vurderer, efter inddragelse af en lægefaglig vurdering, at dine gener fra højre skulder i form af let nedsat bevægelighed ikke har en karakter, der forstærker arbejdsskadens følger væsentligt.

Vi fastsætter derfor arbejdsskadens samlede mén til 8 procent, idet din tidligere skade ikke har et sådan omfang, at den kan begrunde et skønsmæssigt tillæg til méngraden.

Om fradraget

Vi vurderer, at en del af dit nuværende varige mén med overvejende sandsynlighed skyldes din forudbestående slidgigt i skulderhøjdeleddet, som om under alle omstændigheder ville have udviklet sig, selvom arbejdsskaden ikke var sket.

Vi lægger vægt på, at du ved MR-scanning den 26. juli 2021 har fået påvist svær slidgigt i skulderhøjdeleddet. Slidgigten påvises således omkring to måneder efter arbejdsskaden. Henset til, at slidgigt ikke opstår traumatisk, men udvikles over længere tid, typisk flere år, vurderer vi, at den påviste slidgigt med overvejende sandsynlighed er forudbestående.

Vi er opmærksomme på, at du ifølge din lægejournal ikke har haft symptomer fra din venstre skulder forud for arbejdsskaden. Vi vurderer dog på baggrund af arten og omfanget af den forudbestående

slidgigt, og efter inddragelse af en lægefaglig vurdering, at denne ville være blive symptomgivende inden for kortere tid uafhængigt af arbejdsskaden. Dermed vurderer vi også, at en del af dit nuværende varige mén med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden.

Vi lægger i den forbindelse særligt vægt på, at slidgigten i dit skulderled, uafhængigt af arbejdsskaden, påvirker funktionen af dine skuldere.

I forhold til størrelsen af fradraget har vi på denne baggrund skønsmæssigt fastsat det til 1/3.

Efter en konkret vurdering af din sag finder vi derfor, at du har et samlet varigt mén på 8 procent, men at omkring 1/3 med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden.

Dit varige mén som følge af arbejdsskaden er herefter 5 procent.

Vi er opmærksomme på, at forsikringsselskabet i forbindelse med klagen har oplyst, at de mener, at der skal indhentes yderligere oplysninger fra din læge, så eventuelt forudbestående forhold kan belyses.

Vi bemærker, at vi har anmodet din læge om journal vedrørende venstre arm og skulder for perioden 20. maj 2016 til 20. maj 2021. Vi bemærker endvidere, at der i den indkomne journal ikke er oplysninger om gener fra venstre skulder forud for arbejdsskaden den 20. maj 2021. Vi vurderer dog, at vi kan løfte bevisbyrden for et fradrag på 1/3 henset til arten og omfanget af din forudbestående slidgigt, som påvises efter arbejdsskaden.

Oplysningerne fremgår særligt af speciallægeerklæring af 4. januar 2023.

Om reglerne

Der udbetales kun godtgørelse for varigt mén, hvis méngraden er 5 procent eller mere. Arbejdstilsynet udarbejder ud fra erfaringer fra tidligere tilfælde en vejledende méntabel med méngrader for de mest almindelige skader. Ankestyrelsen tager normalt udgangspunkt i denne tabel ved vurderingen af en skade.

Vi fastsætter méngraden efter et skøn, hvis følgerne af arbejdsskaden ikke fremgår direkte af méntabellen.

Det varige mén fastsættes på grundlag af en skades medicinske art og omfang og under hensyn til skadens forvoldte ulemper i den tilskadekomnes personlige livsførelse. Ulemperne ved en skade vurderes stort set ens uanset erhverv, alder, køn, indtægt med videre, da ulempen ved en bestemt skade grundlæggende anses for at være det samme for forskellige mennesker.

Vi tager udgangspunkt i oplysningerne fra tilskadekomne og sammenholder dem med de lægelige oplysninger om arbejdsskadens følger.

Hvis dele af det varige mén med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end arbejdsskaden, foretager vi et fradrag i godtgørelsen for varigt mén.

Fradrag i godtgørelsen kan kun ske, hvis den forudbestående eller konkurrerende skade eller sygdom allerede havde medført helbredsmæssige gener inden arbejdsskaden, eller hvis den med overvejende sandsynlighed ville medføre helbredsmæssige gener i den nærmeste fremtid, selvom arbejdsskaden ikke var sket.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.